

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach
Delegatura w Częstochowie
ul. Mirowska 8, 42-217 Częstochowa
tel./fax (34) 365 16 38
e-mail: delegaturaczwa@wkz.katowice.pl

C.NR.5144.45.2023.DP
za zwrotnym potwierdzeniem odbioru

Częstochowa, dn. 15.12.2023r.

POZWOLENIE Nr CZ/424/2023

na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków

Na podstawie art. 6 ust. 1, pkt 1 lit. c, pkt. 2 lit. a, art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 1, art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. 2022 poz. 840), §12 ust. 1, ust. 2 pkt 1,3,4, ust. 3 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 02 sierpnia 2018 roku w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 roku, poz. 81) oraz art. 104 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 775)

Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach

po rozpatrzeniu wniosku Parafii rzymskokatolickiej p.w. Jana Chrzciciela w Olsztynie, reprezentowanej przez ks. Tomasza Gila- proboszcza parafii, z dnia 21.11.2023 r. (data wpływu: 30.11.2023 r.), uzupełnionego w dn. 05.12.2023 r., w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich przy ołtarzu głównym, czterech ołtarzach bocznych, ambonie (nr rej B-65/1-27/94 poz. 1,2,3,4,5,6) oraz polichromii i monochromii na ścianach i sklepieniach z kościoła p.w. św. Jana Chrzciciela w Olsztynie (nr rej. A/21)

pozwala

na prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków: ołtarz główny cztery ołtarze boczne, ambona oraz polichromie i monochromie na ścianach i sklepieniach z kościoła p.w. św. Jana Chrzciciela w Olsztynie (nr rej. Zabytki ruchome B-65/1-27/94 poz. 1,2,3,4,5,6; nr rej. Kościoła A/21)

1. polegających na:

a) pracach konserwatorskich przy strukturze i elementach dekoracji snycerskiej (polichromowanej):

- demontaż;
- wstępne oczyszczenie mechaniczne powierzchni;
- podklejenie odspajających się warstw;
- impregnacja;
- sklejenie pęknięć struktury;
- rekonstrukcja brakujących i zniszczonych detali;
- rekonstrukcja i uzupełnienie brakujących ubytków zapraw w partiach figur i detali; snycerskich;

- gruntowanie zachowanych partii zapraw;
- uzupełnienie ubytków zapraw;
- uzupełnienie warstwy malarskiej;
- zabezpieczenie warstwy malarskiej woskiem mikrokrystalicznym.

b) pracach konserwatorskich przy elementach złoconych i srebrzonych

- usunięcie wtórnych nawarstwień
- podklejenie i oczyszczeniu dobrze zachowanych partii zaprawy
- wstępne oczyszczenie chemicznym złocień karatowych
- oczyszczenie mechaniczne
- uzupełnienie ubytków pulmentu
- uzupełnienie złocień złotem płatkowym karatowym srebrzeń srebrem płatkowym i strąconym
- zabezpieczeni złocień i srebrzeń

c) pracach konserwatorskich przy polichromii i monochromii

- wstępne oczyszczenie
- dezynfekcja
- doczyszczenie powierzchni metodami chemicznymi i mechanicznymi
- uzupełnienie ubytków tynku
- wyszlifowanie nieestetycznych napraw/kitów
- nałożenie nowych wypraw malarskich;

d) pracach konserwatorskich drewnianych stopni i pulpitu balustrady schodów prowadzących na ambonę

- oczyszczenie mechaniczne
- dezynfekcja
- impregnacja
- uzupełnienie ubytków drewna
- zabezpieczenie lakierem w kolorze jasnego dębu

e) obrazy olejne (w razie zaistnienia takiej kolejności)

- oczyszczenie
- dezynfekcja
- zabezpieczenie awersu werniksem

2. według dokumentacji:

„Program prac konserwatorskich polichromii oraz ołtarzy i ambony w kościele p.w. św. Jana Chrzciciela w Olsztynie” 2023 r.

Opracowanej przez:

Konserwatora Dzieł Sztuki mgr inż. Monika Domańską

3. przy spełnieniu następujących warunków i obowiązków:

- a) kierowania pracami albo samodzielnego ich wykonania przez osobę spełniającą wymagania o których mowa odpowiednio w art.37a ust.1 i 2 ust.1 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
- b) przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed rozpoczęciem prac, a w toku prac na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby o której mowa w pkt.3a

- imienia i nazwiska i adresu osoby o której mowa w pkt.3a
- dokumentów potwierdzających spełnianie przez osobę wymagań, o których mowa odpowiednio w art.37a ust.1 i 2 ustawy
- oświadczenia osoby o której mowa w pkt.3a , o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania tymi pracami albo badaniami albo samodzielnego ich wykonywania.

4. oraz spełnieniu warunków dodatkowych:

- a) zawiadomienia o terminie rozpoczęcia i zakończenia prac
- b) niezwłocznego zawiadomienia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia badań konserwatorskich
- c) prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac oraz opracowania wyników tych badań , w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków albo ministrowi w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac lub badań
- d) dokonywania odbioru końcowego wykonanych prac konserwatorskich z udziałem Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

4.Pozwolenie jest ważne do dnia 31 grudnia 2028 roku.

UZASADNIENIE

Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela w Olsztynie objęty jest indywidualną ochroną konserwatorską na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach nr Kl.V-60/I/131/57 z dn. 02. 05.1957 r., wznowienie decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach nr Kl.III.Z-259/60 z dn. 04.03.1960 r. oraz decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Częstochowie nr KL-5340/1/78/35 z dn. 16.02.1976 r. (Aktualny nr rej. A/21). Ponadto ołtarz główny (barok ok. 1748 r.) oraz dwa ołtarze boczne w lewym i prawym ramieniu transeptu (barok, ok. 1748 r.), dwa ołtarze boczne w nawie (barok, ok. 1772 r.) i ambona (2 pół. XVIII w.), stanowiące wyposażenie kościoła parafialnego p.w. Jana Chrzciciela w Olsztynie objęte są indywidualną ochroną konserwatorską na podstawie decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Częstochowie, nr PSOZ-5330/15/94, z dn. 20.05.1994 r, pod nr rejestru B-65/1-27/94 poz. 1,2,3,4,5,6. W związku z tym zgodnie z obowiązującymi przepisami cytowanej na wstępie ustawy, wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia WKZ (art. 6 ust. 1 Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania : pkt 1 zabytki nieruchome będące w szczególności: lit.

c) dziełami architektury i budownictwa. 2 zabytki ruchome będące w szczególności: lit. a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej; art. 7 Formami ochrony zabytków są: pkt 1 wpis do rejestru zabytków, , art. 36 ust. 1 Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga: pkt 1 prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Ponadto prace winny być prowadzone zgodnie z warunkami cytowanego na wstępie Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W dniu 21.11.2023 r. (data wpływu 30.11.2023 r.) Parafia rzymskokatolicką p.w. Jana Chrzciciela w Olsztynie, reprezentowana przez ks. Tomasza Gila- proboszcza parafii, zwróciła się do tut. Organu o wydanie pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich przy ołtarzu głównym, czterech ołtarzach bocznych, ambonie oraz polichromii i monochromii na ścianach i sklepieniach z kościoła p.w. św. Jana Chrzciciela w Olsztynie (nr rej B-65/1-27/94 poz. 1,2,3,4,5,6). Wniosek został uzupełniony w dn. 05.12.2023 r. W zakresie dokumentu potwierdzającego prawo własności.

Polichromia we wnętrzu kościoła została odnowiona w 2008-2009 r. i wygląda dobrze, choć występują lokalne odpryski z powodu nieszczelnych okien i wcześniejszej wilgoci. Ponadto użytkowanie spowodowało uszkodzenia tynków i zabrudzenia ścian kurzem oraz powstawanie na ich powierzchni ubytków. Dolne partie ścian w szczególności mają widoczne ślady użytkowania.

Ołtarze i ambona są w dobrym stanie technicznym, ale użytkowanie wnętrza i obecność owadów spowodowały lokalne szkody w drewnie i warstwach malarskich. Mimo renowacji w latach ubiegłych, widoczne są uszkodzenia mechaniczne, korozja srebrzeń i złocenia. Wskazane jest przeprowadzenie prac konserwatorskich głównie z powodu nieestetycznego wyglądu obiektów.

Plan prac w obrębie polichromii obejmuje konserwację estetyczną poprzez czyszczenie, uzupełnianie ubytków i malowanie nowych warstw w partiach malowanych jednokolorowo. W odniesieniu do ołtarzy i ambony w pierwszym etapie zaplanowano częściowy demontaż snycerki ze wszystkich ołtarzy. Konserwacja techniczna obejmować będzie podklejenie osypujących się warstw gruntów, złocień i srebrzeń, wzmocnienie struktury drewna poprzez impregnację żywicami akrylowymi oraz uzupełnienie ubytków drewnianymi wkładkami lub żywicą epoksydową. Ubytki pod złoceniami zostaną uzupełnione zaprawą kredowo-klejową zgodnie z techniką pierwotną. Złocenia i srebrzenia zostaną wzmocnione, oczyszczone i wypolerowane, a ubytki uzupełnione techniką złotego płatkowania lub srebrem straconym. Warstwy

malarskie zostaną podklejone i scalone kolorystycznie w miejscach odspojień i ubytków. Obrazy nie wymagają obecnie prac konserwatorskich, jednakże zostaną poddane dezynfekcji i zabezpieczone w razie potrzeby.

Zawarte w programie zakres prac jest zgodny z zasadami konserwatorskimi i pozytywnie wpłynie na ochronę i zachowanie wartościowego zabytku. Wykonanie tych działań przez osobę z odpowiednim doświadczeniem i wiedzą fachową, pozwoli na zminimalizowanie procesów degradacji i przywrócenie obiektów do jak najlepszego stanu zachowania. Głównym celem tych działań jest zachowanie walorów artystycznych i historycznych oraz zapobieżenie dalszej degradacji zabytku.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

POUCZENIE:

1. Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie. Odwołanie od decyzji wnosi się do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za pośrednictwem Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszej decyzji.
2. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach. Z dniem doręczenia Śląskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w Katowicach oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Oświadczenie to nie może być cofnięte.
3. Przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu.
4. Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji, chyba że decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności lub podlega ona natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy.
5. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania także gdy jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.
6. Organ odwoławczy może przeprowadzić na żądanie strony lub z urzędu dodatkowe postępowanie w celu uzupełnienia dowodów i materiałów w sprawie albo zlecić przeprowadzenie tego postępowania organowi, który wydał decyzję.
7. Jeżeli decyzja została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie, na zgodny wniosek wszystkich stron zawarty w odwołaniu, organ odwoławczy przeprowadza postępowanie wyjaśniające w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli przyczyni się to do przyspieszenia postępowania, organ odwoławczy może zlecić przeprowadzenie określonych czynności postępowania wyjaśniającego organowi, który wydał decyzję.
8. Organ odwoławczy przeprowadza postępowanie wyjaśniające również wtedy, gdy jedna ze stron zawarła w odwołaniu wniosek o przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy, a pozostałe strony wyraziły na to zgodę w terminie czternastu dni od dnia doręczenia im zawiadomienia o wniesieniu odwołania, zawierającego wniosek o przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy.
9. Organ odwoławczy nie przeprowadza postępowania wyjaśniającego, o którym mowa powyżej, jeżeli przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy byłoby nadmiernie utrudnione.
10. Wojewódzki konserwator zabytków może wznowić postępowanie w sprawie wydania niniejszego pozwolenia, a następnie zmienić je lub cofnąć, w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania badań, prac, robót lub innych działań określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku.
11. W razie stwierdzenia, że prace prowadzone są bez pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu, wojewódzki konserwator zabytków wyda decyzję

- wstrzymując prace, badania, roboty lub inne działania przy zabytku, a następnie wyda decyzję nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, z określeniem terminu wykonania tych czynności, albo nakładając obowiązek uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie wstrzymanych badań, prac, robót lub innych działań przy zabytku, przy czym wniosek o wydanie tego pozwolenia składa się w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia doręczenia decyzji, albo nakładając obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia wykonywanych badań, prac, robót lub innych działań przy zabytku do zgodności z zakresem i warunkami określonymi w pozwoleniu, wskazując termin wykonania tych czynności.
12. W razie stwierdzenia, że prace zostały wykonane bez pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu, wojewódzki konserwator zabytków wyda decyzję nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, określając termin wykonania tych czynności, albo zobowiązując do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazywany sposób i w określonym terminie.
13. Zgodnie z treścią art. 37a ust.1, ust.2 i ust.3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
- a) pracami konserwatorskimi, pracami restauratorskimi lub badaniami konserwatorskimi, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru kieruje osoba, która ukończyła studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, w zakresie konserwacji i restauracji dzieł sztuki lub konserwacji zabytków oraz która po rozpoczęciu studiów drugiego stopnia lub po zaliczeniu szóstego semestru jednolitych studiów magisterskich przez co najmniej 9 miesięcy brała udział w pracach konserwatorskich przy zabytkach wpisanych do rejestru, inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art. 14a ust.2
 - b) w dziedzinach nieobjętych programem studiów wyższych, o których mowa w ust.1, pracami konserwatorskimi, pracami restauratorskimi lub badaniami konserwatorskimi, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru kieruje osoba, która: posiada świadectwo ukończenia szkoły średniej zawodowej oraz tytuł zawodowy albo wykształcenie średnie branżowe i dyplom potwierdzający posiadanie kwalifikacji zawodowych w zawodach odpowiadających danej dziedzinie lub dyplom mistrza w zawodzie odpowiadającym danej dziedzinie oraz która co najmniej 4 lata brała udział w pracach konserwatorskich, pracach restauratorskich lub badaniami konserwatorskich, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru, do inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub innych zabytkach zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art.14a ust.2.
 - c) przepisy ust.1 i 2 stosuje się do osób, które samodzielnie wykonują prace konserwatorskie, prace restauratorskie lub badania konserwatorskie, prowadzone przy zabytkach wpisanych do rejestru
14. Zgodnie z treścią art. 37g.1. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: udział w pracach konserwatorskich, pracach restauratorskich, badaniami konserwatorskich, robotach budowlanych lub badaniami architektonicznych, prowadzonych odpowiednio przy zabytku wpisanym do rejestru, inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub zaliczanym do jednej z kategorii, o których mowa w art. 64 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, oraz badaniami archeologicznymi, lub zatrudnienie przy tych pracach lub badaniami w muzeum będącym instytucją kultury, potwierdzają świadectwa, w tym dotyczące odbytych praktyk zawodowych, oraz inne dokumenty zaświadczające udział w tych pracach, badaniami lub robotach lub zatrudnienie przy tych pracach wydane przez kierownika jednostki organizacyjnej, na rzecz której te prace, badania lub roboty były wykonywane, albo przez osobę, pod której nadzorem były wykonywane, w tym zakresy obowiązków na stanowiskach pracy w muzeum będącym instytucją kultury, lub zaświadczenia wydane przez wojewódzkiego konserwatora zabytków
15. Uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na podjęcie określonych w nim działań nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę lub dokonania zgłoszenia zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane oraz innych decyzji, opinii i uzgodnień wymaganych przepisami szczególnymi.

z up. ŚLĄSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW w Katowicach

mgr inż. arch. Aleksandra Janikowska-Perczak
Kierownik Delegatury w Częstochowie

Pobrano opłatę skarbową w wysokości 82 złotych za wydanie pozwolenia zgodnie z częścią III pkt 44 ppkt 2 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (tekst jedn. Dz. U. z 2021 roku, poz. 1923).

Otrzymują:

1. Ks. Proboszcz Tomasz Gil, ul. Kościelna 6, 42-256 Olsztyn
2. a/a x2 (sekretariat)

Do wiadomości:

1. Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków, ul. Francuska 12, 40-015 Katowice (EZD)
2. Diecezjalny Konserwator Zabytków, Kuria Metropolitalna w Częstochowie, Al. NMP 54, 42-200 Częstochowa

Osoba prowadząca sprawę: st. insp. Dominika Panaszek

Tel. 34 365-16-38

RPW/17674/2023DP

11.12.2023 r.